

Lengyel Geza

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Szerző:

Cím:

A feltámadt képtár

Forrás:

Híradás

1949. IV. 18.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Tá

408

He

Idő:

1949

Személy:

Helyszám:

ségtől. Örömmel állapítjuk meg, hogy most már nemcsak vasárnap, de hétköznapon is benépesednek a nagyszerű termek új ismeretekre és kultúrára vágó közönséggel, amelynek a demokrácia ezen a téren is értékes ajándékot nyújt.

LENGYEL GEZA

A Szépművészeti Múzeum két-éves megfeszített munka után értékes ajándékkal szolgált: megnyitotta régi képtártermeit, majd a legutóbbi napokban a nevezetes modern magyar gyűjteményt is. Amit újjávarázsolt hidaink felett hirdet a tábla, hogy »lerombolta a fasiszmus és újjáépítette a demokrácia«, — azt ezen a területen is elmondhatjuk. A barbárok által tönkretett termeket rendbehozták, az elhúrcolt képeket visszaszerezték, restaurálták.

Az új terem sorok megnyitása jelentős eseménye a magyar kulturális életnek. Budapest múzeuma persze nem hasonlítható a világ-hírű leningrádi *Ermitage*-hoz, melyet nemrég ismertetett a *Híradás*. Am külföldi szakemberek is nagyon tiszteletreméltó helyet jelöltek ki számra a világ gyűjteményei sorában. Az új társadalmi rendben megnövekedett a Múzeum jelentősége. A népi demokráciára hárul az a magas tisztelet, hogy a régi s az új művészet javát összegyűjtse és a múzeum — mint eleven művészettörténelem — segítségével nevelje a nagy közönség tudását és ízlését. Ez a nagy szociális jelentőségű munka a képtári termék egész sorának megnyitásával válik igazán hatásossá.

Volt idő, amikor attól rettegtünk, hogy a fasiszták által szertehurcolt, majd nagyrészt alkalmatlan helyeken tartott múlkincseink sohasem, vagy csak tönkretett állapotban térnek vissza.

A sorsnak különös kegye, hogy a régi képtár elsővonalbeli, világszerte ismert, pénzzel nem mérhető értékű képei mind visszakérültek. (Ugyanezt mondhatjuk a modern magyar képtár anyagáról.) Mint régi kedves ismerősöket üdvözöljük a primitív olaszok közvetlen hatása s a kor mindennapi életét a bibliai történet keretében is híven megörökítő festményeit. — A következő termekben *Tiziano* két nagyszerű férfi-portróját látjuk viszont, majd távolabb *Raffa*elnek ékszer gyanánt csillogó kis *Madonna*-képét, *Piombó* és *Veronese* férfi-képmásait, *Correggio* és *Giorgione* remekait. *Tiepolo* nagy fehérlovas zászlós képe szépen restaurálva egészen új fényben ragyog. Itt van régi kedves ismerősünk, az olaszai lett ma-

gyar származású *Michaele Pannonio* képe. *Ghirlandaio*, *Gentile Bellini* (Cornaro Katalin ciprusi királynő gyöngyosoros arcképe), *Pinturicchio*, *Crivelli*, *Tintoretto*, *Canalotto*, *Guardi* — különböző korokat reprezentáló, de egyaránt nagy nevei az olasz festőművészetnek. — Három *Rembrandt* — mérhetetlen kincs! — s a spanyol *Goya* oly friss, oly mai, oly elevenen realiztikus arcképei (Bermudesné!). Egyetlen képe ereje teljében mutatja be *Pieter Brueghel*t, az utóérhetetlen németalföldi mestert.

Érdekes és tanulságos a képtár magyar részének elrendezése. A termék egész sora mutatja az alkotók szerint csoportosítva a tizenkilencedik és huszadik század mű-

veit. Kezdi a sort a forradalmat megelőző idő, a »táblabíró világ« s a »reformkor« terme, *Barbás Miklós* nemzetörével és más ismert kiváló műveivel. *Borsos József*, *Brocky Károly*, *Canzi Agost* ugyanennek a kornak mesterei. — A történelmi festészet — *Székely Bertalan*, *Lotz Károly*, *Madarász Viktor*, *Gyárfás Jenő* — művein a kor ízlésének megfelelően dominál a patetikus elem, de a festői tudás is teljes mértékben érvényesül. A mesterek olyan csodálatosan friss és közvetlen képeket is alkottak, mint amilyen például *Lotz Károly* nevezetes *Kornélia*-arcképe. — A múlt század vérbeli realistái közül kiemelkedik *Bihari Sándor*. Nagyon jól esik újra látni a még mindig fiatalos erővel dolgozó *Csók István*nak finom, lendületes és egyszerű színeivel annyira megragadó *Urva*soráját. Külön teremben kitűnően érvényesül *Munkácsy Mihály*; s életében kevésbé elismert tájképfestő kortársa és barátja *Paál László*. — Több mint négy évtized távlatából is frissek és érdekesek maradtak a *nagybányaiak*. — A *Majális* ragyog *Szinyei-Merse Pál* termékének középpontjában, *Rippl-Rónai József* változatos, de-rűs művei pompáznak az egyik teremben, majd meglepetés gyanánt hat *Ferenczy Károly* ugyan-csak egész termet betöltő műveivel. Az ő kortársa a kitűnő *Iványi-Grünwald Béla*. — Jönek ezután az élők: *Márffy Ödön*, *Bernáth Aurél*, *Szönyi István*, *Szabados*

Jenő, *Egry József*, *Berényi Róbert* s egy sor más jeles művész.

Külön érdekes kiállítást rendez a múzeum a régi magyar mesterek — *Kupeczky János*, *Mányoki Adám*, *Bogdány Jakab* s elődeik — képeiből, továbbá a legújabb, főként szocialista jellegű képekből; s a grafika remekeiből.

Természetesen lehetetlen felsorolni mindent művészt, akinek képei ott pompáznak a múzeum falain. De akiknek nevét sebtében itt felsoroltuk, nem kétséges, hogy kedvet csinálnak azoknak, akik még nem látták, vagy akik csak egyszer látták a képtárt, hogy sietve kimenjenek a Szépművészeti Múzeumba.

A múzeumot hétfő kivételével ezután a délutáni órákban is nyitva tartják. Amint elkészül a modern világítóberendezés, a csodálatos termeket este is megtekin-

hetik azok a dolgozók, akik nappal nem érnek rá múzeumot látogatni. Minden jel arra mutat, hogy a mai vezetőség tisztában van a szociális feladatokkal és annak a rétegnek kíván utat mutatni, amelyet eddig a reakció korszaka ridegen elzárt a művelődés lehetőségétől. Az egyes termekben magyarázó táblák utalnak a bemutatott kor művészetének és társadalmának összefüggésére. Ismertető előadások, népszerű nyelven tartott tárlatvezetések fogják szolgálni a elsősorban a nemes célt. Régen a múzeum termei kongtak az üres-